Navn: Dato

CSV's taleapraksiscreening*

Definition af taleapraksi: '*en fonetisk-motorisk forstyrrelse der gør at en korrekt tillært fonologisk repræsentation omsættes forkert ift. et tidligere tillært motorisk mønster* (Corijn, 2005)'

Borgervenlig definition af taleapraksi: '*Vanskeligheder med at planlægge bevægelser til lyde og sammensætte disse planlagte bevægelser til ord* (SHO og DM)'.

Oralapraksi: En stor del af borgere der har taleapraksi, har desuden oralapraksi, men ikke nødvendigvis omvendt. Før screening af taleapraksien bør logopæden derfor vurdere evnen til at kontrollere ansigtsmuskulaturen.

Artikulation af lyde: For borgere med taleapraksi gælder det, at artikulation af lyde er inkonsistent, nogle gange lykkes det, andre gange ikke. Desuden kan artikulationen af vokaler være lettere end artikulationen af konsonanter.

Differentialdiagnosticering: En stor del af borgere med afasi har også en større eller mindre grad af taleapraksi. Vær særligt opmærksom på at differentiere mellem konduktions afasi, Broca's afasi og/eller ataktisk dysartri (se vedhæftede differentialdiagnostiske tabel).

SMR og AMR: Vær opmærksom på, at begreberne i DIAS bliver brugt modsat det vi kender fra dysartritestningen i Freed, Donald B., *Motor Speech Disorders – Diagnosis and Treatment,* Sigular Thomson Learning (2000).

Diadokokinese

Mållyd	Produktion	Kommentar
pa pa pa (sekventielle sekvenser)		
pa ta ka (alternerende sekvenser)		
buk buk buk		
buk luk suk		
lap lap lap		
lap lam lak		

Fokus: Vær opmærksom famlende mundadfærd og om præstationen ved alternerende sekvenser er dårligere end ved sekventielle sekvenser. Nedsat tempo er ikke et symptom, men en strategi.

*Inspireret af DIAS (Diagnostisk test til udredning af taleapraksi) som er oversat og bearbejdet til dansk af Line K Madsen. Screeningen er udarbejdet af Sanne Bille Holdgaard og Dorte Mohaban Saltoft på CSV maj 2016.

Center for Specialundervisning for Voksne

Navn: Dato

Ordgentagelse

Målord	Produktion	Kommentar
sok		
kæp		
kat		
lys		
møl		
bas		
kanon		
minut		
banan		
debat		
kamel		
gebis		
knæ		
fly		
tro		
kant		
gips		
mønt		

Fokus: Vær særligt opmærksom på startproblemer og stavelsessegmentering. Ved behov for at teste med ord med øget ordkompleksitet, kan man bruge den fulde ordliste fra DIAS med CCC-klynger initialt og finalt, CC-klynge over stavelsesgrænse i 2- og 3-stavelsesord, 4-5-stavelsesord uden klynger og ord med kombinationer af ovenstående.

Diagnostiske kendetegn på taleapraksi (3 eller flere af de 8 skal være til stede):

- Kendetegn 1: Inkonsistent produktion af konsonanter og vokaler
- Kendetegn 2: Dårligere produktion af konsonanter end vokaler
- Kendetegn 3: Dårligere præstation ved alternerende sekvenser
- Kendetegn 4: Famlende mundadfærd ved diadokokinese
- Kendetegn 5: Startproblemer ved artikulation af ord
- Kendetegn 6: Stavelsessegmentering
- Kendetegn 7: Konsonantklyngesegmentering
- Kendetegn 8: Påvirkning af artikulationskompleksitet

*Inspireret af DIAS (Diagnostisk test til udredning af taleapraksi) som er oversat og bearbejdet til dansk af Line K Madsen. Screeningen er udarbejdet af Sanne Bille Holdgaard og Dorte Mohaban Saltoft på CSV maj 2016.

Differentialdiagnostisk tabel

Table 1.11 Subtests and differential diagnostic features in the DIAS (Feiken and Jonkers, 2012)

Subtest	differential diagnostic feature	conduction aphasia	AoS	ataxic dysarthria	other dysarthria's
1. Test for buccofacial apraxia	determine if buccofacial apraxia is present	x	x		
2. Articulation of consonants	Inconsistent production of consonants	x	x	x	
	– substitutions	x	x		
	– distortions		x	x	x
	More errors on consonants than vowels		x		
3. Articulations of vowels	Inconsistent production of vowels	x	x	x	
	– substitutions	x	x		
	– distortions		x	x	x
4. Diadochokinesis	More errors in the production alternating than sequential sequences		x		
	Inconsistent production of syllables	x	x	x	
5. Articulation of words	Initiation difficulties		x		
	Segmentation of syllables		x		x
	Segmentation of clusters		x	x	x
	Effect of syllable and articulation complexity		x		x

*Inspireret af DIAS (Diagnostisk test til udredning af taleapraksi) som er oversat og bearbejdet til dansk af Line K Madsen. Screeningen er udarbejdet af Sanne Bille Holdgaard og Dorte Mohaban Saltoft på CSV maj 2016.